

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 96

číslo: 51

18. prosince 2016

Cena: 8 Kč

Kdo máš duši i uši

O první adventní neděli se ve Zlíně konala mimořádná událost. Pět minut před půl desátou se poprvé rozezněl nový zvon na věži evangelického kostela. Ohlašoval začátek ekumenické bohoslužby tří církví: evangelické, bratrské a husitské.

Radost přítomných byla veliká. Do sbírek na zvon totiž přispěli věřící několika církví a tím hlavním donátorem, bez něhož by zvon ani nevznikl, byl katolický bratr.

Evangelický kostel ve Zlíně je významnou architektonickou dominantou města a obdivovanou funkcionalistickou stavbou. Během 80 let svého života však nikdy neměl vlastní zvon, přestože s tím architekt Vladimír Karfík

zřejmě počítal. Někteří zájemci sledovali obnovenou myšlenku na zvon od samého počátku, byli přítomni

jeho odlévání v nedalekém Halenkově, po dobu čtrnácti dní ho pak obdivovali ve vestibulu kostela a vyzkoušeli si jeho lahodný tón zakotvený v B1. Poté byl zvon s nápisem „*Samému Bohu sláva, čest*“ vyzdvížen do věže.

Z prvního zvonění se radovali také věřící naší církve. Po dlouholetém soužití s evangeliky pod jednou střechou je jejich kostel taky trochu „naším“ kostelem a zvon také i „naším“ zvonem. Při této slavnostní příležitosti se budova zaplnila nedočkávanými věřícími a společně prožívaná radost se znásobila.

Duchovní tří církví, kteří shromáždění vedli, se předem pečlivě připravili a promysleli formu společné bohoslužby nejen pro tuto příležitost, ale i do budoucna. Neobešlo se to bez kompromisů. Za největší úspěch vzájemné domluvy považu-

jeme shodu v jednoduché liturgické formě večere Páně, která vznikla na podkladě několika ekumenických předloh. A hojná účast při této sjednocující svátosti ukázala, že to byla volba šťastná, požehnaná.

Také písně pro společnou bohoslužbu byly vybrány citlivě, s ohledem na tradice zúčastněných církví. V doprovodu se střídaly varhany s temperamentní kapelou. Moc rádi bychom v budoucnu vytvořili také jakýsi ekumenický zpěvník, který by obsahoval jak písně historické s varhanami, tak i písně novější s doprovodem rytmickým.

Po skončení bohoslužby se lidé jen pomalu rozcházel. Měli si o čem povídat. Díky tomuto příjemnému zdržení byli někteří z nás svědky i druhého zvonění „našeho“ zvonu, a to přesně v poledne. Tento zážitek byl umocněn tím, že krátce poté se rozezněl také zvon na nedalekém katolickém kostele sv. Filipa a Jakuba. Musím pochválit pana zvonáře za vyladění nového zvonu. Každý, kdo má uši a duši, musí být potěšen tím, jak harmonicky oba zvony souznějí.

Radana A. Váňová

Do pražského vršovického sboru naší církve zavítal již tradičně 5. prosince Mikuláš s andělem a čertem. Dlouhé čekání na jejich příchod z dalekých krajin až na pódium vršovického divadla Mana zkrátila hraná norská pohádka a povídání bratra faráře Davida Frýdla, který připomněl, jak to s tím svatým Mikulášem vlastně kdysi bylo... A protože byly děti hodně a bravurně zvládly text i melodii písničky o zbloudilém ovečce bílé „jako vata“, kterou její pastýř našel a šťasten donesl zpátky domů, trojice návštěvníků je bohatě podělila sladkými dárky. KB

Veríme to, čo nevidíme...(?) II.

Lidská viera, hoci nedôverčivá, omylná, premenlivá, odjakživa stála uprostred komplikovaného sporu – stredoveký človek, poznačený poverami a ľudovou zbožnosťou, trpel ilúziou, že vinou dedičného hriechu, kázaneho svätokupeckou cirkvou, stál v prvej linii boja medzi Bohom a diablom. Dnes je náš zápas v porovnaní s dobou temna

ešte zložitejši. Moderná doba intelektuálneho a technologického progresu nás vystavuje stretu rozumu proti viere, výsledkom čoho je duchovná kríza a nekompromisná kritika viery. Rozum argumentuje v prospech Ježiša – človeka, pričom viera naopak dúfa v Krista – Boha. Existuje v zmätku viery a rozumu prijateľný konsenzus, ktorý by

ukončil predmetnú schizmu, alebo sú bezpodmienečne odsúdené k vzájomnému protirečeniu? Ako husiti na základe vlastnej dejinnej retrospektívy vieme, že zmierenie odvekých rivalov je reálne. Dr. Karel Farský, konfrontovaný s deštruktívnosťou Veľkej vojny a nezvratným morálnym zlyhaním rímskokatolíckej cirkvi, sa vo svojej dobe predsa tiež intenzívne zaoberal otázkami svedčiacimi o bezradnosti „starého človeka“ balansujúceho na prahu novej situácie. Výsledkom jeho reflexie bol priklon k modernistickej teológii zohľadňujúcej potreby človeka.

Písmo ako prameň viery dokázalo usmerniť človeka minulosťou v časoch, keď na stránkach jeho listov zhodnocoval vlastnú situáciu v kontexte dávno zašlej doby. Ale čo dnes? Prítomnosť charakterizuje chaotická nejednoznačnosť, v ktorej nejstujú exaktne odpovede a pevne sta-

novené kategórie. I navonok zrejme veci sa dnes stávajú relatívnymi. V konflikte s princípmi racionalizmu preto nezostáva nič iné než konštatovať, že cestu zo zmatku rozumu nám ukazuje nádej ukrývajúca sa v iracionálnosti viery. Čo je však viera?

Pre jej všeobecnú definíciu musíme použiť paradoxne biblický vzorec: Viera je nádejou toho, v čo dúfame, a dôkazom toho, čo nevidíme (Žd 11,1). Prečo vytrvalo verím aj navzdory každej pochybnosti? Pretože rozum mi káže veriť a ako racionálne založený človek sa mu odmietam vzpierať. Rovnako ako východo-kresťanské ikony v sebe ukrývajú vpísanú modlitbu či biblický text, i v útrobach ľudskej mysle drieme

túžba dúfať v neviditeľné. Aby sa túžba rozumu stala zjavnou, musíme ju vedieť „čítať“. Už dávno som kdesi počul latinské úslovie „Ego tego arcana Dei“ – „Ja skrývam tajomstvo Božie“. Presne na tieto štyri slová si spomeniem zakaždým, keď sa zahľadím na ikonu Pantokratora. Pravou rukou žehnajúci Kristus Vševládcu drží v ľavej ruke otvorenú knihu s úryvkom evanjelia. Do svätožiari okolo hlavy má vsadené tri ramená kríža, v ktorých sú sústredené tri grécke písmená slova „o wn“ – „(som) súci“ – „Ja som, ktorý som“ (Ex 3,14). Tvárou v tvár Kristovi Pantokratorovi, vpísanému na drevo ikony, sa v opozícii voči môjmu rozumu zrazu ocitá hmatateľný

Pokračování na str. 3

Můžeme zapalovat i druhé

Advent, který ještě stále prožíváme, je dobou velikých příprav a očekávání. Adventem by měl být celý život křesťana. Aby si skutky Boží lásky připomínal a jeho slovo mu nezevšednělo, ale burcovalo a dávalo novou naději, rozdělili křesťané rok církevními svátky. V době předvánoční přibývá stále více starostí a ubývá času na přemýšlení o pravém smyslu Vánoc. Tak žije mnoho lidí. To však nejsou lidé adventu, ale lidé, kteří vlastně nečekají nic.

Jsmo-li po celý rok Božím slovem opravdu ve víře zapalování, potom jsme lidé adventu: lidé hořících a otevřených srdcí, ochotných a obětavých rukou. Můžeme zapalovat i druhé. Pak jsme lidé, pro které příchod Spasitele není jenom hezkým vánočním zvykem a dny pracovního volna, ale ti, kteří zapálení a obdarování radostně očekávají. -czka

Vzpomínka na Vánoce 1999

V roce 1999, a to 18. prosince, zazněla poprvé ve Vatikánu liturgie dr. Karla Farského. V čase husovského symposia jsem požádal o možnost sloužit bohoslužby Církve československé husitské ve Vatikánu. Žádosti bylo vyhověno a v prastarých Kalixtových katakombách zazněla celá naše liturgie. Liturgii jsme sloužili tři, br. patriarcha Josef Špak, prof. Zdeněk Kučera a já, Jan Hradil. Liturgii jsem vedl já, většinu modliteb vedl a texty četl br. prof. Kučera a všichni tři společně jsme vysluhovali svátost večere Páně. Kázal jsem na text „Po ovoci poznám vás“. Byl to mimořádný duchovní zážitek, když si uvědomíme, že katakomby užívali prvokřesťané v čase těžkých pronásledování. Našli si čas a prostor, aby vzdali dík Bohu. Jan Hradil

Tichá noc: Tradice, kterou dodržují chasidští Židé v New Yorku na Štědrý večer

Vánoce probíhají v židovských ultraortodoxních čtvrtích New Yorku úplně stejně jako kterýkoliv jiný všední den. Školy i obchody jsou otevřené a o vánoční výzdobě samozřejmě nemůže být ani řeč. Přesto však na Štědrý večer podle tradice zvané v jidiš Nittel nacht, neboli Tichá noc, náboženské školy zavřou a ustane studium Tóry. To nastává během roku přesně dvakrát, na svátek Tiša be-av a právě na Tichou noc. Naráz ztichnou všechny midraše a studovny, aby se zas dvě minuty předtím, než v kostelech začne půlnoční mše, mohly otevřít a přerušené studium znovu začít. Během Tiché noci jsou chasidé nabádáni, aby například doma uklízeli, hráli šachy nebo se věnovali jiné ze sekulárních košer činností. Původ této tradice, kterou drží Židé chasidského hnutí, je však tak trochu otazníkem. Zatímco někteří vidí v ustání studia náboženských textů o Štědrém večeru duchovní záležitost, většina se přiklání k historickému vysvětlení této tradice, týkající se ultraortodoxních Židů, kteří si ji přinesli z východní Evropy a Ruska. Židé se zde na 24. prosince klidili z ulic a uzavírali obchody, rituální lázně i školy, aby se vyhnuli případným útokům ze strany křesťanských obyvatel oslavujících příchod Vánoc. At' už je ale důvod jakýkoliv, svoji Nittel nacht dodržují chasidské komunity v diaspoře dodnes. Většinou se jedná o posledních 12 nebo 6 hodin dne 24. prosince. Chasidská hnutí, kdysi založená v Rusku či na Ukrajině, se zas řídí podle východní ortodoxní církve a svou Tichou noc mají posledních pár hodin před příchodem 7. ledna. Višničtí chasidé, kteří žili na území, kde měla hlavní slovo západní i východní církev, tak dodržují Nittel nacht jak 24. prosince, tak i 6. ledna.

Zdroj: www.ztis.cz

Ilustrační foto, autor: Karel Cudlín

Z kazatelského plánu

4. neděle adventní

Nebesa, vydejte krůpěje šůry, at' kane z oblaků spravedlnost; necht' se otevře země a urodí se spása. IZAJÁŠ 45,8

První čtení: Izajáš 7,10-14

Tužby adventní:

2. Aby v naší mysli světlo pravého poznání se rozžehlo, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom pokušení přemáhali a srdce čisté uchovali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože všemohoucí, prosíme tě, očistiť naše svědomí a posvěcuj nás, aby tvůj Syn při svém příchodu nalezl v nás příbytek připravený pro sebe! Svým svatým Duchem nás osviť, at' slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Římanům 1,1-7

Evangelium: Matouš 1,18-25

Verše k obětování: Lukáš 1,28.42

Verš k požehnání: Izajáš 7,14

Modlitba k požehnání:

Bože všemohoucí, vděčně přijímáme tvé svaté dary a zároveň tě prosíme, at' se naši požehnanou účastí na tajemství chleba a kalicha stále více usku-tečňuje naše spása! Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 203, 209, 202

Proč nás Bůh takto obdaroval?

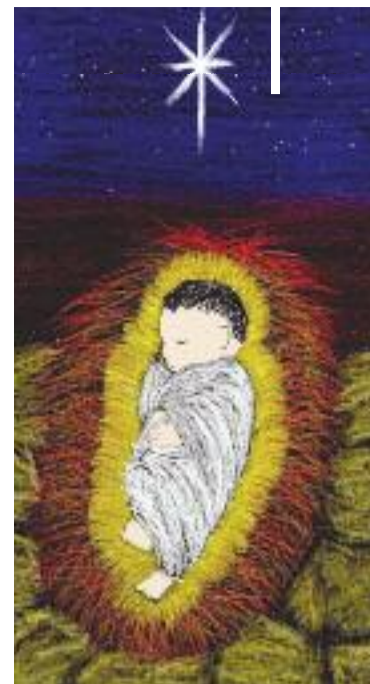
Pod vánočními stromky brzy objevíme dárky. Vzorně zabalené, aby neprozrazovaly svůj tajemný obsah. Všechny budou vypovídat o jediném: mám tě rád a tento dárek ti to dokazuje. Drž se tohoto důkazu lásky a bude ti dobře u srdce.

Také narození Kristovo je Božím dárkem pro nás. Bůh je podivným aranžérem svého daru. Zatímco mnozí z nás jsou mistři v balení dárků – ozdobné papíry, zlaté šňů-rečky, větvičky a jiná cingrlátka – Bůh položil Spasitele do dřevěných jeslí na seno či slámu kdesi za nepatrným, do té doby neznámým městečkem. Ani nevíme přesně kde, takže nemáme kam umístit pamětní desku, jak to děláme na rodných domech slavných lidí. Navíc vyvolil za rodiče neznámé

občany Nazaretu. Ještě že nám přidal alespoň to světlo, pastýře a nebeské sbory. Ale i tak mobilizuje betlémské dítě už několik týdnů před Vánoce obchodní síť v moře reklamních světél, ke gruntování a pečeni a způsobuje invazi našich přátel k nám a opačně a po staletí naplňuje křesťanské kostely.

To, že se toto dítě narodilo lidským způsobem, ale v nelidských podmínkách, způsobilo ten rozruch, který se téměř v hodině jeho narození mění v klid, ticho, pokoj a smířlivost.

Proč nás Bůh takto obdaroval? Písmo sv. nám odpovídá jednoduše: jsme jeho děti, proto nám takový dar připravil. Držme se ho, bude nám dobře a nebudeme muset mít strach z budoucnosti. **-czka**

Kresba: John Stuart
www.stushieart.cz

„Postava Marie má klíčový význam pro chápání smyslu Vánoc. Především nám každému dává výmluvný příklad důležitosti zaměření do nitra. Tak jako v sobě Maria nosila Krista v lidském těle, musíme i my nosit a ctít Krista ve svém vlastním srdci, pamatovat, že je v nás stejně skutečně přítomný, jako byl tělesně ve své matce.“
John Main (informace o autorovi na www.krestanskamediatce.cz)

Nad Písmem

Proto vám dá znamení sám Panovník... Iz 7,10-14; Mt 1,18-25

Hospodin promluvil znovu k Achazovi: „Vyzádej si znamení od Hospodina, svého Boha, buď dole z hlubin nebo nahoře z výšin.“ Achaz odpověděl: „Nechci žádat a nebudu pokoušet Hospodina.“ I řekl Izajáš: „Slyšte, dome Davidův! Což je vám málo zkoušet trpělivost lidí, že chcete zkoušet i trpělivost mého Boha? Proto vám dá znamení sám Panovník: Hle, dívka počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel (to je S námi Bůh).

Izajáš 7,10-14

Text z evangelia, určený pro poslední adventní neděli, v podstatě již otevírá vánoční události – ohlašuje narození Spasitele. Zároveň ale také dává na vědomí, že se touto událostí naplňuje dávné proroctví Izajášovo: „Proto vám dá znamení sám Panovník: Hle, dívka počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel, to je S námi Bůh.“

Znamení – právě tento pojem zde hraje velmi důležitou roli, neboť je projevem Božího zjevení. Nejde o výlučně biblický jev, důraz na všemožná znamení byl pro antického člověka typický, setkáváme se s tím tedy v celé řadě starověkých náboženství. V uvedeném smyslu to přijímá i prorok Izajáš, ovšem tak, aby vše dostalo zcela nový smysl. „Proto vám dá znamení sám Panovník: Hle, dívka počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel, to je S námi Bůh.“ Toto znamení přichází přímo od Boha a bude zásadním předělem v dějinách.

Příběh z první kapitoly Matoušova evangelia podává svědectví o tom, jak se tato předpověď naplnila. Zpočátku se vše vyvíjí v mezích tradičního židovského myšlení: Josef se chystá jednat tak, jak bývalo tehdy obvyklé, chce potají propustit svoji těhotnou snoubenku. Ale v tom okamžiku se dostává znamení i jemu, a sice ve snu (což

podle tehdejšího myšlení nebylo nic neobvyklého): „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku, neboť co v ní bylo počato, je z Ducha svatého.“ A pak je především zdůrazněno, že se tímto naplňuje Izajášovo proroctví: „Hle, panna počne a porodí syna...“ Počtí z Ducha svatého – to je ten zmíněný zásadní dějinný předěl. Jenže takových „panenských počtí“ nalezneme ve světových náboženstvích víc, případů, kdy nějaký z bohů zplodí dítě s pozemskou ženou, je bezpočet. V čem je tedy biblický příběh tak výjimečný? S pouhým konstatováním, že je to tak, protože je to psáno a jde o poselství křesťanské víry, určitě neobstojíme. To, co je zde sděleno, nezůstává takto na povrchu, ale jde daleko hlouběji.

Tradiční pojetí se většinou drží právě toho zázračného panenského počtí. Ale vůbec si už neuvědomuje a nechce připustit, že klást důraz na problém biologický, respektive doslova gynekologický, anebo sexuální, znamená nepochopit z poselství v podstatě vůbec nic. Nejde o to, jak k tomu došlo, ale proč – co je tímto znamením světu sděleno a předáno.

Významné biblické postavy jsou velmi často počaty zvláštním způsobem: žena je příliš stará na to, aby mohla mít dítě, anebo je přímo po celý svůj život neplodná, anebo je zase hodně mladá a neprovdaná. Tím má být totiž vždycky řečeno, že nejde o lidské, ale o Boží dílo, v tom, co je pro člověka nemožné, se naplňuje Boží vůle, určitá část

plánu spásy. A právě v případě Mariině tohle platí v míře nejvyšší. Její pokorné „staň se mi podle tvého slova“ je přesným výrazem její čistoty, anebo chceme-li panenství.

To všechno má ale ještě mnohem hlubší smysl, vyjádřený slovy „co v ní bylo počato, je z Ducha svatého“. Tam, kde se objevuje, anebo tam, kde přímo zasahuje Duch svatý, se jedná o nový počátek (viz hned samu zprávu o stvoření, kde se duch Boží vznáší nad vodami, respektive nad tou pustotou a prázdnotou).

Důraz na počtí z Ducha svatého a narození z panny je tedy nezbytný právě z toho důvodu, aby byl v maximální možné míře zdůrazněn zcela nový a neopakovatelný Boží zásah do světových dějin – nový počátek, vrchol Božího plánu spásy. Josef ještě přemýšlel tak, jak mu velela tradice a zákon. Trvalo nějakou chvíli, než byl schopen to nové, co i jemu vstupovalo do života, pochopit a beze strachu přijmout, aby se i on stal podílníkem na tomto Božím plánu. Byl Ježíšovým biologickým otcem, anebo jen – jak tvrdí tradice – pouhým pěstounem? Ponechme tuto otázku stranou jako zcela nepodstatnou. Zásadní je, že jsme svědky rozhodující etapy dějin spásy, nového počátku, který jde od toho okamžiku napříč dějinami a generacemi a přináší tak rozměr nikdy nekončící naděje i pro nás tady a teď. V tom totiž spočívá smysl toho znamení, které ohlašoval prorok Izajáš a které došlo svého naplnění ve zrození Ježíše Krista, našeho Pána.

Miroslav Kubiček

Svatý Bože, děkujeme ti za toto poselství nového počátku, za tento nesmírný projev tvé lásky a milosti, ze kterého můžeme čerpat jeden každý z nás.

Dej nám pevnou a stálou víru, at' toto radostné poselství dokážeme přijmout do svého života, aby nám bylo posilou a povzbuzením ve chvílích dobrých i těžkých. Amen.

Veríme to...

Pokračování ze str. 1
symbol nehmotnej viery. Pokúša sa snáď ikonopisec skrze dielo svojich rúk strhnúť Krista z nebies na zem či ho vytrhnúť zo zászvetnej „krajiny zabudnutia“? Nie, iba túži vyjadriť samého seba prostredníctvom autentického vyznania, že vševládný Kristus je tým, kým vždy bol a bude. Čím dokážeme racionálne vysvetliť, že niekto bol vždy a nikdy neprestane byť? Jediné tým, že rozum pripustí spoluúčasť viery, aby jednomyseľne priznali, že Ježiš je človek, no Kristus je „Mystériom“ – nie však v zmysle tabu či antických hypotéz osudu, ale ako novozákonné zvestovanie Božieho plánu vykúpenia skrze Veľknáza a Obete, stelesnených v nedeliteľnej osobe Ježiša Krista. Práve v tom sa skrýva zmienené tajomstvo Božie.

V Prológu Jánovho evanjelia je zaznamenaný text, ktorý Boha stotožňuje s Kristom a Krista nazýva Slovom. „Na počiatku bolo Slovo...“ (J 1,1). Hospodin prehovoril, aby vyslovil seba samého. Následne aj

človeku dovolil sa o ňom vyjadrovať ľudskou rečou, hoci vedel, že nikdy ňou nevystihne, kto skutočne je. Ak je Boh Slovo od počiatku a tým Slovom je Ježiš, zvaný Kristus, tak nemá žiadny zmysel sa už celé storočia dohadovať o Jeho pôvode. Čokoľvek o ňom totiž povieme, nebude vypovedať nič o tom, kým naozaj je. Staré európske národy verili, že slovo je živé dovedy, dokým sa o ňom hovorí, a zomiera v momente, keď sa zapíše. Nevedome nás obohatili o starobylú múdrosť, ktorá môže súčasnému veriacemu človeku priblížiť pravý zmysel Ježišovho výroku: „...kde sa dvaja alebo traja zhromaždili v mojom mene, tam som medzi nimi.“ (Mt 18,20). Ježiš ako Slovo zostáva prítomný a živý všade tam, kde sa o ňom hovorí a koná v súlade s Jeho odkazom. V kontexte husitskej teológie sme tak konfrontovaný s pravdivosťou špecifického výroku o „duchu Kristovom“. To je práva podstata spravodlivosti z viery – blízko nás je Slovo, v našich ústach, v našich srdciach. Ježiš, zvaný Kristus, je Slovom, ktoré zvestujeme (R 10,8). Amen. **Milan Benčurík**

Křesťané, válka a Chelčický II.

Pokračování z minulého čísla

Z českých křesťanů (pacifistického smýšlení; vedle řady zahraničních osobností zmíněných v předchozím čísle, pozn. red.) je namístě jmenovat Jana Amose Komenského, bakaláře Prokopa Ryšavého a Přemysla Pittra.

Myslitelem v bouřlivé době husitských Čech razícím myšlenky pacifismu je pak bezesporu Petr Chelčický. Jeho pacifistické myšlenky a vztah ke státu ovšem vyvěrají z několika zdrojů. Je možné je usoustavnit takto: 1. Bible pojatá podle zákona Božího a neporušitelnost Desatera. 2. Rozměr důrazu na osobní spásu jednotlivce, která pramení i z jeho usilování na tomto světě. 3. Jeho vlastní pohled na církevní dějiny a jeho vlastní interpretace starocírkevních autorit. 4. Chelčického úvahy o společnosti trojího lidu a její podstatě.

Nejnámější Chelčického traktát, věnovaný problému násilí, války a státu, je samozřejmě *O trojím lidu řeč* adresovaná táborskému knězi Markoldovi ze Zbraslavi. V traktátu *O trojím lidu* Chelčický píše: „Ale křesťan, poněvadž z příkázání Kristova povinen je sám sebe nebrániti, kdo mu ukázal moc ke své obraně na pomoc míti, aby skrze moc hojněji mohl rušiti příkázání Kristovo než sám?“ Nad domnělou spravedlnost jakékoli války je postaven Kristův vzor. Biblický příkaz „nezabiješ“ tvoří naprostou, nepřekročitelnou autoritu. Všechny pasáže evangelii, v nichž Kristus přikázal „nezabiješ“ rozvíjí nebo mluví o snášení utrpení, jsou Chelčickému důkazem o pravé cestě. Problémem zůstává samozřejmě Starý zákon a svaté války lidu Izraele a potom i apoštol Pavel a jeho list Římanům. Zde Chelčický postupuje podle své metody interpretace Písma. Neplatí Písmo samotné, „čtenie“ jako kniha s pouhým textem o sobě nemá váhu, protože jsou v ní mnohé

pasáže ovlivněné tím, co je lidské. Platnost má pouze Písmo interpretované podle zákona Kristova. Do zákona Kristova, jenž je univerzální a nadčasový, spadají Chelčického a Desatera, Kristova promluvy o nenásilí, jeho slova pronesená o Poslední večeři, Kázání na hoře a další. Chelčický zákon Kristův pozitivně nedefinuje, slouží mu ale ke „spravování se“ lidí ke spáse a obnově církve. Tímto způsobem přistupuje i k líteře pouhého Písma. Pasáž z listu Římanům 13,1-7 píše podle chápání Chelčického apoštol Pavel křesťanským obcím, aby se podřizovaly státu, kvůli krutému pronásledování Římem, s úmyslem nepošpinit se odporováním násilí, a nikoliv samotnému Římu jako oprávnění jeho moci. Pasáže o válkách lidu Izraele nejsou zdůvodněním pro války soudobé, protože Kristus ve svém zákoně násilí odsuzuje. Zákonu Kristovu je podřízen i samotný text Nového zákona, konkrétně listů, nejenom text zákona Starého.

Rozměr důrazu na osobní spásu jednotlivce, jež pramení i z jeho usilování na tomto světě, hraje u Chelčického v jeho pacifismu další roli. V *Síti víry* praví: „... že člověk nemůže křesťanem býti v této straně, o níž mluvíme, leč by křivdy a oklamání nikomu nečinil, a kteráž křivda a oklamání na něho upadá od jiných, aby strpěl, zleho nečině podle příkázání Kristova, aniž smrt nad ním nemá moci v ničem.“ Pro pravý křesťanský život, vedoucí ke spáse, je zapotřebí osobně odmítnout veškeré násilí, poskvrňující člověka a neshodující se s Kristovým příkladem. Jediný boj, schválený Chelčickým, je úplně jiného charakteru. V Chelčického interpretaci pasáží apoštola Pavla o „bojování“ se dostává ke slovu i argumentace z oblasti soteriologie, nauky o spáse. **Jan Rokyta**
Pokračování přístě

Festival teologie III.

Milí čtenáři, již jsme informovali o konferenci „Husitská teologie v kontextech 2016“, kterou v listopadu uspořádala HTF UK společně s naší církví. Přes sedmdesát posluchačů tehdy vyslechlo a diskutovalo nad dvaceti příspěvky přednášejících, které probíhaly buď jako společně pro celé auditorium v aule fakulty nebo v odpoledních sekcích, kde si účastníci volili téma dle svého zájmu (v sekci historické, eklesiologické a sociálně-etické). Celou konferenci slovem a odbornou garancí vedl prof. Zdeněk Kučera. Ústřední téma bylo rozvinuto hned na začátku v pozdravech br. patriarchy Tomáše Butty – jenž poukázal na společný duchovní „obsah“ fa-

kulty a církve, vyrůstající z předpokladu vyhovující úrovně současného vzdělání zajišťovaného fakultou a opravdového života v církvi, při přístupu všech s náležitou pokorou – a pražského biskupa Davida Tonzara.

Ses. děkanka Kamila Veverková

Teologie od svého počátku vznikala v kontextech: kulturních, politických a myšlenkových. Apogeti se vyrovnávali s helénismem, církevní otcové hovořili do konkrétní dějinné situace. Stejně tomu bylo i ve středověku, který řešil zejména filozofický kontext křesťanské víry. Od počátku novověku se pak křesťanské myšlení muselo vyrovnávat s problémy, které se objevily na počátku renesance a jsou spojeny kritickým myšlením. Nejvíce tomu bylo i s husitskou teologií. Nová reflexe těchto kontextů jistě pomůže k tomu, aby husitská teologie byla tím, čím má být: teologií moderní, která je živá a bere v potaz problémy a otázky současného člověka a snaží se ukázat konkrétní cestu ze zdánlivě začarovaného kruhu.

Teologie ČČSH vznikala ve složitých kontextech světového křesťanství (situace po I. vatikánském koncilu, novotomismus a modernismus), ale i v neobyčejně složitých kontextech domácích, které vyrostly z diskuse, vyvolané českým osvícenstvím. K tomu patří i český nacionalismus, zamýšlení se nad odkazem Františka Palackého, reflexe odkazu české reformace. Samozřejmě právě proto je český modernismus hnutím tak specifickým a těžko se srovnává s jeho projevy jinde v Evropě. O těchto tématech existuje celá řada literatury z nejrůznějších pohledů. A přece je potřeba hodnotit jevy, osoby i ideový vývoj znovu, z pohledu současnosti. V novém pohledu nesmí být žádná tématka, kterým bychom se chtěli vyhnout. Bouřlivý rozvoj ekumenických styků ve 20. století přímo nabízí témata pro diskusi: byl tu druhý vatikánský koncil, konala se plodná a inspirující debata o úřadu a svátostech církve na půdě Světové rady církvi. Husitská teologie se v rámci daných možností snažila dělat to, co bylo možné. Mnohé věci však nebyly dotaženy do konce nebo bylo pouze započato s jejich reflektováním. Současná doba je překotná a vyžaduje, aby žádná důležitá otázka nebyla ponechána stranou. Tato diskuse však potřebuje otevřenou a demokratickou prostředí - které konečně máme. Využijme proto čas, který je nám daný...
Kamila Veverková

O úctě k soukromému vlastnictví aneb Ježiš nebyl socialista

PROBLEMATICKÝ SOCIALISMUS

Ve svém příspěvku bych ráda ukázala, že klíčovou otázkou, na niž (nejen) v otázkách sociálních dochází k tříbení duchů, je vztah k soukromému vlastnictví. Problém soukromého vlastnictví jako podmínky vytvoření vpravdě liberálního řádu v kontextech spravedlnosti a svobody není doposud na půdě husitské teologie dostatečně uchopen. Co se týče otázek sociálních, máme pouze historickou zkušenost dialogů křesťanů a marxistů, které probíhaly po druhé sv. válce. Tyto dialogy vyústily v závěr, že symbioticky koexistovat spolu mohou pouze křesťanství a socialismus, protože Ježišova víze spravedlivé společnosti údajně v socialistickou společnost ústí. Pod vlivem státní politiky po komunistickém převratu bylo sociální učení na půdě ČČS(H) formulováno výhradně v duchu nezpochybňovaného definitivního historického vítězství socialismu (Salajka, Ebertová). Přitom původní víze zakladatelů byla: politicky a sociálně působit v duchu českého liberála Karla Havlíčka Borovského. Karel Farský viděl, kde leží příčina sociálního zla. Ne v bytostné neschopnosti jedince jednat svobodně a zodpovědně, ale v nespravedlnosti, která se projevuje ve vytváření zákonů ve prospěch sobeckých jedinců a společností. „Jejich snažení plyne ze sobectví. – Nejsou to jen klerikálové, jsou to všichni držitelé moci, kterým přeje zákon jakožto držitelům.“

Co je vlastně socialismus? Samotný pojem může znamenat ideály sociální spravedlnosti, větší rovnosti a jistoty, které jsou jeho konečným cílem. Zároveň však znamená konkrétní

metodu, již většina socialistů hodlá těchto cílů dosáhnout. V tomto smyslu znamená socialismus zrušení soukromého podnikání, zrušení soukromého vlastnictví výrobních prostředků a vytvoření systému plánovaného hospodářství. (Doporučuji k přečtení: F. A. Hayek: Cesta do otroctví.) Plédují-li křesťané pro socialismus, jsou především z dobroty srdce unášeni představou, že právě tento systém přinese těm nejchudším ve společnosti zlepšení ekonomické situace. Historická zkušenost nejen že tato očekávání nepotvrdila, ukázala dokonce na nezadržitelný úpadek morální a ekonomický všech vrstev obyvatel. Navíc součástí budování sociálního státu je právě metoda buď radikálního či postupného zákonného (tedy násilného) vyvlastňování, aby ono vyvlastnění mohlo být následně přerozděleno. Je ovšem třeba vnímat, že pojem vyvlastnit není nic jiného než eufemismus pro slovo ukrást.

NEDOTKNUTELNOST VLASTNICTVÍ V KONTEXTECH BOŽÍHO ZÁKONA
Málo se ví, že k otázce posvátné nedotknutelnosti vlastnictví v kontextech věčného Božího zákona se vyslovili již pozdní španělsí scholastici v 16. a 17. století. Tyto scholastiky lze též označit za tzv. protorakušany čili předchůdce rakouské ekonomické školy. Na jejich práci pak odkazovali myslitelé katoličtí i protestantsí. M. Weber například analyzoval vliv protestantské (kalvínské) morálky na rozvoj kapitalismu, k jehož rysům patří svobodný trh, který je nedotknutelností vlastnictví podmíněn.

Otázkou, proč je mírové soužití lidí jako osob, jež jsou Bibli proklamovány jako svobodné, problematičké, se

Br. biskup otevřel svůj pozdrav veršem ze 7. kapitoly Matoušova evangelia, jimž trefně odkázal na začátky církve, kdy se delegace pokrokových duchovních obrátila na papeže s požadavkem obnovy církve a kdy se po neúspěchu odhodlaní duchovní rozhodli vydat onou „úzkou branou“: nová církev přežila, neboť „věděla, kudy a jak jít a najít identitu v sobě a s Bohem.“

„Každá generace potřebuje promýšlet to, co se dělo v srdcích těchto duchovních – jejichž potomky dnes jsme. Na nás je, jak se rozhodneme.“

V těchto číslích ČZ si připomínáme myšlenky přednášejících formou jejich zkrácených promluv, nyní konkrétně živé úvodní slovo děkanky fakulty doc. Kamily Veverkové a příspěvek Mgr. Věry Vaničkové. **red**

zabývá ve studii *Dokonalý zákon* svobody belgický filozof práva Frank van Dun. Důvod této problematičnosti je v tom, že nás lidí je mnoho, každý jsme jiný a zdroje, které potřebujeme k životu, nejsou neomezené. Proto naše představy a přání, která toužíme uskutečňovat, musí být stále eticky korigována úctou k druhým osobám a reálnými materiálními možnostmi. Jinými slovy: Vzhledem ke skutečnosti, že není možné, aby se úplně všichni lidé ve státě (natožpak na celém světě) shodli na jednom jediném cíli, který by společně sdíleli a s bezvýhradným(!) souhlasem společně sdílenými prostředky naplňovali (jak si představují socialisté), nezbyvá než dovolit každému plnit si svá přání a potřeby na vlastní náklady či společně v rámci menších organizací. Každý musí ovšem být zavázán etickými pravidly, která garantují nedotknutelnost osoby (života a zdraví) a jejího vlastnictví, které lze pouze svobodně darovat, směňovat, prodávat či nakupovat.

V Bibli je základ etického jednání mezi lidmi položen v Desateru. Charakteristické pro tuto etiku je, že je formulována negativními příkazy nezabiješ, nepokradeš atd. Toto není náhodné. Jedná se o principy svobodného řádu, jenž umožňuje vytváření vztahových struktur mezi jednotlivci a společnostmi v množství a rozmanitosti, které v totalitní společnosti jako organizaci s jednotným cílem nejsou ani myslitelné. Pokud by bylo možné takovou dokonalou organizaci vymyslet a řídit, sám Ježiš by jistě tuto zodpovědnost na sebe vzal. Nicméně víme, že Ježiš takovou nabídku jako d'ábelskou razantně odmítl. Na rozdíl od socialistického totalitního státu novozákonní církevní společenství neznačí násilím vynucovanou charitu: *Dokončení nas str. 4*

O úctě...

Dokončení ze str. 3

„Každý at' dává podle toho, jak se ve svém srdci předem rozhodl, ne s nechtutí ani z donucení; vždyť, radostného dárce miluje Bůh.“ (2. K 9,7)

Na obou stranách, jak na straně katolické, tak protestantské, se můžeme setkat s myšlenkou, že vlastnictví není historicky podmíněným jevem či státem pragmaticky tolerovanou institu-

cí, kterou lze arbitráním legislativním zákrokem kdykoliv bezrestně a bez následků narušovat či zrušit, ale že institut vlastnictví je ontologickou strukturou v kontextech věčné spravedlnosti a svobody.

Nedejme se mýlit; nežijeme ve světě, v němž by panoval kapitalismus či liberální řád. Tento řád je již více než sto let passé. Žijeme v kombinovaném systému socialismu a korporativismu. Jak trefně vyjádřil F. D. Roosevelt:

„Základní tezí tohoto programu je nikoli to, že systém svobodného podnikání za účelem zisku v této generaci selhal, ale že dosud nebyl vyzkoušen.“

Až budeme na půdě církve diskutovat o otázkách sociálních, o otázkách spravedlivého uspořádání společnosti, vezměme v úvahu i možnost svobody a spontaneity, které jsou důsledkem dodržování Božích přikázání.

Věra Vaníčková, NO Praha Libeň.
vera.vanickova@post.cz

PRODEJNA BLAHOŠLAV OZNAMUJE

Prodejna Blahoslav a pokladna v budově ústřední rady (Wuchterlova 5) budou od 21. prosince 2016 až do konce roku uzavřeny z důvodu dovolené. Přejeme vám krásné vánoční svátky a těšíme se na vás opět v novém roce.

František Brynych a Eliška Soukalová

Z ekumeny

NOVÝM GENERÁLNÍM SEKRETÁŘEM ERC BYL ZVOLEN PETR JAN VINŠ

Ve čtvrtek 24. listopadu 2016 se konalo v Praze v zasedacích prostorách ústředí Českobratrské církve evangelické 13. valné shromáždění Ekumenické rady církví v ČR, kterého se zúčastnili zástupci členských církví a pozvatele ERC. Na programu zasedání nejvyššího orgánu ERC byla kromě zpráv předsedy ERC Daniela Fajfry a generální sekretářky ERC Sandry Silné také volba generálního sekretáře ERC pro nadcházející čtyřleté období. Novým generálním sekretářem ERC byl zvolen ThDr. Petr Jan Vinš, který je duchovním Starokatolické církve a lektorem Univerzity Karlovy. Předseda ERC Daniel Fajfr poděkoval dosavadnímu generálnímu sekretáři ERC Sandře Silné za její více než osmiletou službu v ERC.

Dle www.ekumenickarada.cz

VOLBY VE SPOJENÝCH STÁTECH NÁBOŽENSKÝM PRIZMATEM (POKRAČOVÁNÍ)

Různé průzkumy ukazují, jak mimořádně neoblíbená byla Clintonová mezi těmito voliči – například v říjnovém průzkumu Washington Poll/ABC mělo negativní pohled na demokratickou kandidátku 70 % evangelikálních voličů. Volit ji plánovalo jen několik procent z nich a významná část byla během kampaně nerozhodnutá. Volba menšího zla tak zřejmě nakonec převážila.

Podobné motivace je možné vysledovat u části voličů mormonského vyznání, díky nimž si Trump udržel jindy spolehlivě republikánský Utah. Donald Trump ležel mormonům v žaludku prakticky od počátku své kampaně, když se kromě jiných opakovaně navážel do jediného mormonského kandidáta v historii, Mitta Romneyho, za jeho neúspěch v předchozích volbách. Nepřátelské naladění mormonů podtrhovaly Trumpovy postoje vůči imigrantům a muslimům, protože Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů je vzhledem ke své historii velmi citlivá na omezení náboženské svobody (Trump navrhuje zákaz přistěhovalců muslimského vyznání) a její členové bývají nakloněni imigrační reformě.

Neoblíbenost demokratické kandidátky a stranická tradice ale v den voleb převážily, a to přesto, že měli mormoni na rozdíl od evangelikálů možnost hlasovat pro svého vlastního kandidáta, Evana McMullina. Ten nakonec v Utahu dostal od pětiny voličů a Trump v převážně mormonském státu sice zvítězil, obdržel však na republikánského kandidáta rekordně nízký počet hlasů (45,9 %).

Katolíci

V případě katolického elektorátu je situace o něco komplikovanější než u evangelikálů či mormonů. Americký katolický elektorát působí jako mnohem méně homogenní a sekulárnější skupina. Není pochyb o tom, že konzervativní katolíci kladou srovnatelný důraz na sociální postoje svých politiků jako evangelikálové, nejedná se však o dominantní část věřících; rozdělení mezi liberálními a konzervativními katolíky v sociálních otázkách je patrné z celé řady průzkumů.

Analýzu amerického katolického elektorátu dále komplikuje etnicko-geografické dělení, kdy se od sebe výrazně liší politický profil původních „bílých“ katolíků, koncentrovaných na Středozápadě a na východním pobřeží USA, a katolíků hispánského původu, žijících nejčastěji na jihu federace. Hispánci jsou na jednu stranu obecně sociálně konzervativnější a tradicionalističtější než jejich bílí spoluvěřící, což by je mělo přibližovat republikánům. Jenže díky republikánskému odporu vůči imigrantům se od roku 2004 přiklánějí k Demokratické straně.

Hillary Clintonová v každém případě dokázala na svou stranu získat pouze nadpoloviční většinu hispánských katolíků, přičemž i jejich podpora demokratickému kandidátovi se ve srovnání s Obamovou kandidaturou před čtyřmi lety snížila ze 75 na 67 %. Mezi bílými katolíky pak Clintonová obdržela pouhých 37 % hlasů, což je o tři procentní body méně než v minulých volbách.

(*Presidential vote by religious affiliation and race*

Autor: Pewresearch.org) Motivace pro volbu republikánů mezi katolickými konzervativci jsou stejné jako u evangelikálů – progresivní pozice Clintonové u nich vzbuzuje odpor, což mimochodem platí i pro nemalou část hierarchie. Americká biskupská konference dlouho bojuje proti nároku na bezplatnou antikoncepci v rámci Obamacare, což demokratická kandidátka přirozeně podporuje. U katolických voličů obecně ji dále poškodily pohrdlivé výroky předních demokratů na adresu katolické církve v uniklých e-mailech, které zveřejnil server Wikileaks, a odmítnutí pozvání z prestižní církevní University of Notre Dame a dalších katolických institucí, naznačující její nezáměr o tuto část americké společnosti. Ve zmiňovaných e-mailech byla katolická církev prezentována jako rigidní, zpátečnická instituce, jež potřebuje svoje „katolické jaro“. Trump tyto výroky s gustem opakoval na svých shromážděních a že Hillary „nenávidí katolíky“ neopomenul zmínit ani na charitativním večírku katolické Nadace Alfreda E. Smitha za účasti newyorského kardinála Timothyho Dolana.

František Kalenda, www.christnet.cz

Dokončení příště

Zprávy

Benefiční koncert u Mikuláše

Benefiční koncert *Gloria in excelsis Deo* proběhne 22. 12. od 14 h v kostele sv. Mikuláše v Praze na Staroměstském náměstí. Na programu jsou skladby G. P. Telemanna, G. F. Händela, J. S. Bacha, C. Francka, J. Masseneta a dalších. Slovem provází br. D. Frýdl. Koncert se koná pod záštitou br. biskupa D. Tonzara a pražského radního p. Ing. R. Lacka. Výtěžek je věnován na podporu nadaných dětí z nízkopražského zařízení Husita, které provozuje Husitské centrum, o. p. s.

red

Živý betlém v Ostravě-Svinově

Srdečně zveme na *Živý betlém*, který za pomoci přátel z NO Studénka uvedeme na farní zahradě u Husova sboru. V pondělí 19. prosince od 17 hodin budou mít všichni zájemci možnost ke krátkému zastavení v předvánočním shonu. S pohledem na prostý vánoční výjev si připomeňme původní smysl těchto svátků. Poetické pásmo mluveného slova a hudebních vstupů potěší malé i velké.

rst

Program divadla Mana

● středa 21. 12. v 19.30 h - Jazzmana Husův sbor Vršovice, Moskevská 34/967, Praha 10 - Vršovice, www.vrsovickedivadlo.cz

red

Koncert v michelském sboru

Srdečně zveme do sboru Alberta Schweitzera v Praze 4 - Michli (U Michelského mlýna 27):

● v sobotu 30. prosince od 17 hodin – koncertní provedení Rybovy mše vánoční.

JK

Koncerty u sv. Mikuláše

● 19. 12. - 19 hodin
BACH, VIVALDI, MOZART, DVOŘÁK
Vivaldi Orchestra Praga
V. Návrat - barokní housle
Y. Škvárová - mezzosoprán

● 20. 12. - 19 hodin
VIVALDI, MOZART
Vivaldi Orchestra Praga
V. Návrat - barokní housle

● 21. 12. - 19 hodin
BACH, VIVALDI, MOZART, GOUNOD
Consortium Pragense Orchestra
Š. Heřmánková - soprán
M. Laštovka - trubka

● 22. 12. - 19 hodin
BACH, HÄNDEL, VIVALDI, MOZART
A. Bárta - varhany
Camerata Pragensis Orchestra

● 23. 12. - 19 hodin
SCHUBERT, GOUNOD, MOZART
Cancioneta Praga & piano
L. Jindřich - dirigent

(Inzerce)

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

JOSEF A ANDĚL

Najdete pět rozdílů mezi obrázky?

Řešení z minulého čísla: Příprava.

Jana Krajčířiková

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik: Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna, distribuce: A.L.L. production s.r.o., Ve Žlíbku 77, 193 00 Praha 9 - Horní Počernice

Předplatné: Mgr. F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz. Reklama: A.L.L. production, Call centrum - tel.: 840 306 090

